5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV.— N-rul 242 **Ediția de seară** VINERI 2 (15) SEPTEMBRIE 1916

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.— / 20.— / 40.—

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 60
Idem pag. IV „ 50
Inserții și reclame 3,50 linia
Mortuari cu informații mortuare după mărime dela 60—150 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Directori: VIRGIL N. DĂRĂSCU și STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Tunuri germane căzute în mîinele noastre

Sufletul soldatului nostru

Războiul din zilele noastre este un examen general al energiei naționale. Complexitatea vastă a însușirilor sufletești și fizice e pusă la contribuție, ca să determine biruința unui popor.

Ca într'un larg atelier se concentrează pe vremea războiului toate forțele mobilizate în vederea unui scop unic. O enormă mașinărie complicată cu resorturi infinite este o națiune înarmată. Deasupra acestui întins patrimoniu al muncei planează însă o putere misterioasă, care se furișază nevăzută în toate colțurile și care singură e mai puternică decît focul celei mai grozave mortiere...

Este *sufletul*, această taină suverană, sufletul cu conștiința dreptății lui, cu curajul și cu credința cari îl călăuzesc. El a biruit totdeauna dela războiul troian pînă la victoria dela Marna. Cei doi ani de conflagrație continentală întăresc la tot pasul acest vechiu axiom. Priviți două state, unul însuflețit și celalt fără suflet, unul complectînd prin elan greșurile de armament și celălalt perfect echipat militărește, dar fără o bază morală, — gîndiți-vă la Franța și la Austria, — și veți vedea cum sufletul aruncă în cumpănă două treimi din secretul biruinței.

Ei bine, acest suflet al soldatului nostru este suprema garanție de isbîndă. El reprezintă o unitate morală, îmbinînd sănătatea viguroasă a țăranului român cu conștiința superioară a elementelor călăuzite de-o cultură națională. Curajul, îndrăzneala și puterea de jertfă nu pot porni decît dintr'o asemenea structură sufletească pe care oștirea noastră ți-o arată în toate mișcările ei.

* * *

Scriu aceste rînduri, nu ca o afirmare teoretică, nici ca rezultatul unui studiu de cabinet, nici măcar ca o constatare a înaintării noastre fulgerătoare de peste munți. Le scriu pe urma observațiilor bătăliei dela Turtucaia, în a cărei imediată vecinătate soarta a vroit să mă găsesc, dîndu-mi-se astfel prilejul să pot vedea cu ochii mei cum își manifestează oștirea noastră cele mai de căpetenie însușiri ale sufletului unei armate: *curajul și disprețul de moarte*.

Imprejurările de astăzi nu ne îngăduie să dăm publicității detalii, să arătăm numele regimentelor și numele soldaților. Se vor face aceste la timpul său, cînd istoria își va împleti cununile ei de lauri! Ceiace se poate spune însă și trebuie s'o arătăm lumii întregi, este vitejia nețărmurită a ostașilor noștri. Cuvintele își pierd relieful în fața actelor de eroism dela Turtucaia. Soldații și ofițerii noștri au secerat rînduri nenumărate de-ale bulgarilor, au luptat pînă la ultimul om, iar cînd covîrșiți de superioritatea numerică a dușmanului au înțeles că pot să fie înfrînți, ei au preferit mai bucuros să se omoare cu mîna lor, decît să cadă prizonieri la un popor disprețuit.

Am văzut acest spectacol al celui mai înalt sacrificiu și mi-e sufletul plin încă de măreția lui tragică. Nu știu cum se vor fi luptând alte neamuri, Românii însă se bat cum în legende și epopei poeții n'au scris încă.

De-aceia, ori-cît de dureroasă ar fi pierderea acestei Turtucăi, ea ne-a răscumpărat cu sînge un adevăr care ne încurajază, ne dă încredere absolută în isbîndă și ne pătrunde pe deplin de siguranța revanșei, care va isbi înfricoșat selbătăcia Hunilor dela Sud.

* * *

Iată de ce, datoria tuturora în aceste momente este să aștepte în liniște încrezătoare desfășurarea evenimentelor.

Armatele noastre cari cuceresc Ardealul sdrobind pretutindeni pe dușman, ne vor da biruința desăvîrșită pe toate fronturile, fiindcă în rănița fiecărui soldat este suflet și este curaj superior neamurilor cari ne stau în față.

In Franța, patria spiritului și-a glumei, citeam la începutul războiului într'un ziar, subt un desemn care reprezenta doi soldați într'o tranșee, următorul mic dialog caracteristic:

— Cum o duci camarade?

— Bine. Da tu?

— Bine și eu. Numai de-ar putea s'o ție pînă la sfîrșit.

— Cine?

— Civilii...

Publicul nostru e prea disciplinat și are prea multe motive de încredere ca să-și arate cea mai mică nerăbdare, dacă totuși s'ar întîmpla însă, sunt sigur că și aici s'ar repeta între ostașii noștri acest dialog din Franța biruitoare...

OCTAVIAN GOGA

Pe frontul occidental

Lupte de artilerie

Paris, 31. — In afară de o luptă de artilerie destul de violentă, la sud de Somme, în sectoarele Berny-Vermandovillers și Chaulnes, nici un eveniment important de semnalat pe ansamblul frontului.

Germanii respinși

Poldhu, 31. — Vrăjmașul a dat vreo două contraatacuri cri la Guinchy, dar au fost respinse.

Mai multe mici detașamente de infanterie dușmană au încercat să atace lucrările de întărire de la ferma Mouquet între Pozières și Thiepval și în vecinătatea localității Pozières, dar au fost respinse.

Intre Neuville-Saint Vaast și canalul La Bassée forțe britanice au înaintat în tranșee inamice în mai multe puncte, luînd cîțiva prizonieri.

Comunicatul oficial britanic din urmă anunță că n'a fost schimbată situația la sud de Ancre. Vrăjmașul a încercat totuși un nou contraatac în sus de Guinchy, Duminică la prînz, dar a fost respins.

Simbătă și Duminică noaptea au fost aduși peste 350 de prizonieri germani și 3 mitraliere. In cursul mai multor lupte aeriene aviatorii noștri au distrus 3 aparate vrăjmașe, mai multe altele au fost doborîte cu averii.

Revenirea

lui Venizelos la cîrma Greciei

LONDRA, 30. — Cabinetul Zaimis și-a dat demisia.

Se crede că se va forma un guvern de concentrare în frunte cu Venizelos. (Reuter).

ROMANIA

a arătat Greciei calea mîntuirii

Roma, 29. — Ziarul „Patris" scrie: Eram pe marginea prăpastiei cînd Aliații prin intervenția lor bine venită ne au făcut să deschidem ochii. Să sperăm că ne vom cumineți cu toții, și cît de curînd, căci nu mai este nici o clipă de pierdut, dacă nu voim ca să primejduim irreparabil soarta patriei noastre.

Am fi putut să pricepem îndoielile unora dintre noi, mai înainte ca România să intre în acțiune, dar acuma, prin gestul său România ne a netezit calea. Hotărîrea ei ne arată care trebuie să fie și hotărîrea noastră. (A. T. I.)

Secfestrarea

proprietăților germane din Italia

Paris. — O telegramă din Milano anunță că proprietățile germane din San Francisco, la Roma, vor fi puse sub sechestru.

Ele au o valoare de șase milioane.

Vila Ronița, proprietatea prințului Hohenloche, prețuită la 2 milioane jum. va fi deasemenea pusă sub secfestru. (Radio).

NECESITATEA

d'a se tăia comunicațiile imperiilor centrale cu Sofia-Constantinopol

Paris, (fără dată). — Ziarele insistă asupra necesității d'a se tăia toate comunicațiunile dintre imperiile centrale și Sofia-Constantinopol.

Herbette scrie în ziarul l'Echo de Paris:

„Forța care pare chemată să joace un rol nou în echilibrul oriental, este latină, iar nu grecă. Forța Italiei trebue să-și ia locul în sarcina de azi; în perspectivele de mîine la moștenitorii Romei să ne gîndim mai întîi." (Havas)

ARMATA ROMINA

CATRE ROMINII din SIBIU

Dela porțile Sibiului, comandamentul armatei române a adresat românilor din Sibiu următoarea proclamație:

Frați Români,

Bucurați-vă!

România a intrat în războiu.

Alături de Anglia, Franța, Italia și Rusia ea a pornit ca să vă desrobească de jugul unguresc.

Ceasul mîntuirei voastre a sunat.

Visul vostru de veacuri s'a împlinit. De acum s'a sfîrșit cu prigonirile. Veți putea vorbi limba voastră în liniște, vă veți putea neturburați închina în bisericile voastre. Veți fi un popor liber stăpân pe pămîntul lui.

Impreună cu romînii din Regat și cu cei din Bucovina nu veți mai fi decît un singur suflet, o singură țară.

Din această zi locul vostru nu mai e în armata austro-ungară.

Părăsiți rîndurile ei.

Veniți sub tricolorul român.

Veniți fără întîrziere să luptăm cu toții la-olaltă pentru fericirea voastră și a noastră.

Veniți să înfăptuim România Mare.

Biruința ne așteaptă.

Trăiască neamul românesc!

Germanii

recunosc puterea atacurilor rusești

Paris. — O telegramă din Geneva relatează că ziarele germane mărturisesc că puternicele atacuri rusești contra pozițiilor dela Șipote și Dorna Vatra au silit trupele lor să-și părăsească pozițiile. (Radio).

Incetarea exportului

din România și lipsa din Germania

Roma, 29.—Ziarul *Temps* constată că restricțiile Germaniei, cu privire la consumația cerealelor, sunt o dezmințire vădită a celor publicate în mod oficial de „Wolff Bureau" îndată după declararea de războiu a României afirmînd cum că Germania se putea lipsi de importul de cereale din România. (A.T.I.)

Contingentul italian 1917

chemați sub drapel

Roma, 29.—Guvernul italian a chemat sub arme recruții din întregul contingent 1917. (A. T. I.)

SUBMARINELE

germane oprite de a se apropia de porturile Spaniei

Roma, 29. — „Le Temps" e informat că guvernul din Berlin ar fi asigurat guvernul spaniol că de acum înainte submarinele germane nu se vor mai opri nici în porturile și nici în apele spaniole. (A. T. I.)

Marele cartier general

Comunicat oficial No. 17

Din 31 August 1916, ora 7 dim.

FRONTUL DE NORD ȘI NORD-VEST

Mici hârtueli pe tot frontul. S'au luat 378 prizonieri.

FRONTUL DE SUD:

Impușcături în tot lungul Dunării. In Dobrogea s'a luat contactul cu inamicul pe tot frontul. Vii acțiuni de patrule și avangarde. Un detașament inamic, care înainta în lungul Dunării, a fost contraatacat și respins. A lăsat în mîinile noastre 8 tunuri germane.

Inaintarea rușilor

IN GALIȚIA

Paris, (data suprimată de cenzură).— Corespondentul special al ziarului „Russkoie Slovo" trimis pe front, telegrafiază detaliile următoare asupra înaintării armatei rusești în Galiția: „Sforțările armatelor austro-germane spre a menține orașul Halicz se istovesc repede. In noaptea de 25 August st. v. dușmanul a început să facă să explodeze forturile orașului, dintre care mai multe sunt acum ocupate de infanteria rusească. A doua zi, vrăjmașul făcu să sară în aer marele pod de pe Nistru. Rușii stăpînesc de pe acum întreg malul stîng al fluviului. Artileria lor a tras cu violență extraordinară asupra forțelor vrăjmașe, care se retrăgeau progresiv din oraș. O baterie a reușit să ciurnească cu proiectile două trenuri militare ce transportau trupele vrăjmașe care părăsiau Halicz. Vagoanele și soldații au fost nimiciți.

Căderea orașului Halicz e așteptată dintr'un ceas într'altul". (Agenția Radio).

Evacuarea orașului Lemberg

Paris (data suprimată de cenzură).—O telegramă din Geneva anunță că, după ziarele austriace, ultimii civili domiciliînd în Lemberg au părăsit orașul, Miercuri seara.

Importante forțe germane, austriace și turcești au fost concentrate cu ordinul de a rezista pînă la ultimul om. (Agenția Radio).

Pentru reintegrarea Belgiei

— O ligă a țărilor neutrale —

din Haga că primul obiectiv urmărit de „Liga țărilor neutrale" va fi: încheerea unui acord între toate statele neutrale, care vor conlucra din răsputeri la reintegrarea Belgiei în toate drepturile sale, așa cum au făcut legămînt Puterile Intelegerei.

Pentru ca acțiunea acestei Ligi să fie de folos, va trebui să fie seamă, în limitele posibilului, de toate elementele chestiunei. De aceea fie care secție va trebui să studieze, pentru țara sa, elementele fie cărei chestiuni de rezolvat, avînd în vedere toți termenii problemului, cel economic, cel diplomatic, cel militar, în raport cu situația geografică, politică internă și externă, istoria cadiiunilor, caracterul național, etc. (A. T. I)

Frontul francez

Sectorul Sommei

Paris (fără dată). — *Indîrjirea germanilor de a da contraatacuri înverșunate contra sectoarelor franceze de la Barleux-Belloy-Berny-Deniecourt-Vermandovillers, cu concursul pompierilor incendiatori, precum și prezența marilor șefi, arată cu prisosință ordinul dat de a recîștiga, cu orice preț, terenul pierdut de curînd.*

Toate aceste încercări au rămas fără rezultat, cu pierderi foarte mari pentru dușman.

Astfel, în fiecare zi proba, că germanii nu mai sunt în stare să-și refacă situația, se evidențează.

Pe de altă parte succesele englezo din această săptămînă, cari au avut ca rezultat luarea unor sate importante, puternic apărate de către germani și cari erau considerate ca inexpugnabile, capătă o importanță considerabilă.

Aceste succese arată, mai ales, că înaltul comandament german se află în neputință de a lua trupe de pe celelalte fronturi, spre a rezista atacurilor anglo-franceze. (Havas).

EXPLOZIE

pe bordul unui cuirasat italian

Paris. — Guvernul italian anunță că o explozie s'a produs la 29 August pe bordul cuirasatului *Leonardo da Vinci*. Vasul e năsturnat pe un fond de 11 metri. S'au înecat 21 ofițeri și 227 marinari.

Ancheta a stabilit că nu a fost la mijloc nici un atentat. (Radio).

Presa daneză

ridică chestia Schleswigului

Roma, 29. — Se află din Copenhaga că iredentismul danez s'a trezit. Unele ziare daneze au început o campanie cu privire la soarta Schleswig-ului, provincie răpită din trupul Danemarcei de către Germania, susținînd că chestia aceasta nu s'a închis, și că va putea fi pusă din nou pe tapet după sfîrșitul războiului. (A. T. I.)

◆ **D. Take Ionescu a fost primit într'o lungă audiență de către M. S. Regele.**

Răspunsul

M. S. Regelui Ferdinand felicitărilor regelui Italiei

M. S. Regele Ferdinand al României a răspuns felicitărilor regelui Italiei prin depeșa următoare:

„Nimic nu mi-ar fi putut da mai mare mulțumire decît călduroasele cuvinte pe cari Majestatea Voastră mi le adresează, în acest moment solemn cînd popoarele noastre, atît de apropiate prin sînge, întăresc și mai mult prietenia lor sinceră prin frăția de arme.

Urările atît de fierbinți pe cari Majestatea Voastră le face pentru realizarea idealurilor României, au găsit răsunet adînc în sufletul nostru; vă răspund din toată inima, în numele întregului meu popor și al armatei mele, făcînd călduroase urări pentru împlinirea dorințelor poporului frate și pentru gloria vitezei armate italiene".

Francezii înaintează

respingând mereu pe germani

Paris, fără dată. — **Prin lupte parțiale trupele franceze au continuat să înainteze spre Vermandovillers, unde germanii constrînseră, pînă în centrul satului, o serie complectă de apărări paralele cu liniile franceze, și alte apărări înapoi de unde puteau să bată cele două unghiuri ale frontului francez. Cu toate aceste organizări puternice, francezii trecură înainte de primele case instalate pe drumul ce duce la Soyecourt și, la sud-est de acolo, au luat case numeroase și mai multe tranșee.**

Cu o noapte înainte, germanii revenind la metoda lor de asalturi cu grămada, care i-a costat mult la Verdun, porniseră foarte puternice contraatacuri de la Berny pînă la Chaulnes, unde luptele ținură șapte ore. Valurile năvălitorilor fură sdrobite însă de focurile franceze.

Lupta continuă mai ales între Vermandovillers și Chaulnes. Noile și puternicile silințe probează că germanii dau mare importanță terenului perdut. Din toate contraatacurile lor însă n'au izbutit nici unul și i-a costat perderi sîngeroase. (Havas).

SUBSCRIPȚIA

Ziarului „Figaro"

Paris. — Subscripția pentru înființarea unui spital francez la București, deschisă de Figaro a atins în a doua zi cifra de 105.500 franci. (Radio).

DE PE FRONTURILE DE LUPTA

— Serviciul nostru telegrafic —

PE FRONTUL AUSTRO-ITALIAN

Comunicat italian

Din 29. — In zona între Vallarsa și capul văei torentului Posina, după o pregătire de artilerie stînjenitg de o ceață deasă, detașamenele noastre de infanterie au luat cu asalt o puternică întărire vrăjmașă în fundul văei Leno și alte fortificațiuni între muntele Spil și muntele Corno, desăvîrșind cucerirea elementelor de tranșee rămase în mîinile dușmanului în urma luptei de la 25.

Am progresat de asemenea spre nord de Pasubio și în valea de sus a torentului Posina, precum și pe povîrnișul sudic al lui Corno del Coston.

Pe restul frontului de luptă au fost acțiuni de artilerie. Bateriile noastre au distrus niște magazii militare lîngă Sft. Ilario, spre nord de Rovereto.

Artileria dușmană a tras asupra pozițiunilor noastre de la Capril (valea Cordevole) și Corna Pezzo (valea Bolle), dar fără a pricinui vreo stricăciune.

Un aeroplan vrăjmaș a aruncat mai multe bombe asupra localității Sondrio fără a cauza nici o victimă și nici o pagubă. (Stefani).

Austriacii evacuiază Rovereto

Coltano, 31. — După știrile din Zürich comandamentul austriac ar fi ordonat evacuarea orașului Rovereto.

Ravagiile artileriei italiene

Coltano, 31. — Știri sosite din Elveția confirmă efectele dezastroase ale bombardărilor italiene împotriva liniei ferate de la Pesterthal. Gara și biroul telegrafului din Toblach ar fi fost distruse în mai multe locuri. Drumul a fost resturnat și un tren militar a suferit stricăciuni pe cînd un vagon încărcat cu explosibile a sărit în aer. Ca urmare, transporturile militare de la Trent la Laibach sunt silite să parcurgă linia Innsbruck cu mari întîrzieri și greutăți în comunicații.

Italienii pregătesc o mare acțiune în Trentin

Roma, 29. — Se află din Berna că nouă amenințare a trupelor italiene pe linia Bolzano-Trento a cauzat mare îngrijorare statului major austriac deoarece acesta prevede că acțiunea apropiată a generalului Cadorna în Trentinul de sus, are caracterul unei ofensive à fond și va avea o mare însemnătate, urmărind obiective hotărîtoare pentru cucerirea Trentinului.

Parlamentul ungar

Coltano, 31. — In parlamentul ungar contele Apponyi a propus votarea unei legi prin care să se oblige ministrul de externe al Monarhiei să apară în fața Camerei spre a da lămuriri, dat fiind încăpățînarea cu care Austria refuză de a convoca delegațiile.

Englezii înaintează

cu succes în contra germanilor

Paris, fără dată. — Trupele engleze au luat localitatea Givenchy, ultimul loc întărit al germanilor care protegea Combles. Jumătate din această localitate e încercuită. Prin acțiunea aceasta, englezii au liberat încă un sat francez, ridicînd numărul lor la 10. (Havas).